

Kiinni työttömien terveysongelmiin

Terveystarkastuksessa käyneillä suunta kääntynyt jo parempaan.

Marianne Haverinen

Terveydeksi-hanke jalkautui toistamiseen Nurmekseen elokuussa. Työttömien palveluhajauksen seurantaikäynnille sattui vain yksi edellisellä käynnillä ollut asiakas.

– Hänellä tilanne olikin muuttunut positiivisemmaksi, kertoo terveyspalvelujaaja **Ulla-Maija Kopra**.

Hankkeessa ohjataan työttömiä terveyspalveluihin, erityisesti ilmaiseen terveystarkastukseen. Seurannan perusteella jo noin puolet ohjauksessa olleista on käynnit tarkastuksessa ja heidän asiansa ovat edenneet hyvään suuntaan.

– Ilmoisiakin puhelinsoittoja on tullut, että on työllistytty. Osa on arvioitu osatyökykyiseksi, ja jollakin on menty eläkeselvittelyyn asti, Kopra summaa hankkeen tuloksia. Nurmeksessa Närekartanolla järjestettyyn palveluhajaukseen osallistui elokuussa neljä työtöntä ja vuotta aiemmin seitsemän työtöntä.

Vähempikin riittää

Ulla-Maija Kopra tuo työttömille esille osatyökykyisyyden arvioinnin mahdollisuutta. Sekin lähtee terveystarkastuksesta: lääkäri kirjoittaa ensin lausunnon, joka vieään te-toimistoon.

Osatyökykyisyys voi nostaa mer-

kittävästi toimeentuloa, kun palkan lisäksi saa osatyökyvyttömyyseläkettä. Myös henkisesti päätös voi olla huojentava.

– Ei ole pakko jaksaa kahdeksan tuntia, riittää, jos jaksaa kuusi tai neljä, sekin on hyvä. Saa tunteen, että minunkin työpäivä on merkitystä, sanoo palveluhajauksessa mukana ollut työttömien neuvoja **Ritva Kurkinen** Pohjois-Karjalan työttömien yhdistysten toimintajärjestöstä.

Verenpainetta ja pähteitä

Ulla-Maija Kopran mukaan hanke on vain vahvistanut lähtökäsitystä siitä, kuinka huonosti työttömät voivat.

– Saamme edelleen viestiä, ettei lääkkeisiin ole varaa tai että ostaa mieluummin lapselle ruokaa kuin syö itse. Ihmiset sinnittelevät enemminkin kuin hakevat apua.

Yleisimpiä terveystarkastuksissa paljastuneita ongelmia ovat olleet kohonnut verenpaine, unettomuus ja mielen terveysongelmat. Myös päihteet ja perheväkivalta nousivat usein esille.

– Ne ovat erityisesti pienten paikkakuntien ongelmia. Ei voi hakea apua, kun tunnetaan paikkakunnalla. Me osumme juuri sopivaan väliin.

Hankkeessa koulutetaankin yh-

Ulla-Maija Kopra ja Ritva Kurkinen vierailivat Närekartanolla elokuussa. KUVA: MARIANNE HAVERINEN

distysten henkilökuntaa puuttumaan itse vaikeisiin asioihin. Kopra puhuu puhekehoittamisen mallista.

– Yhdistyksissä ei ole usein valmiutta puuttua ihmisen terveyteen liittyviin asioihin, kuten päihteiden käyttöön. Annamme heille keinoja, mitä he voivat tehdä asian eteen.

Kopra aikoo vielä kerran jalkautua Nurmekseen hankkeen aikana. Suunnitellaan verkostoitumista paaminen yhdistysten ja kunnan päättäjien kesken.

Vähäraisten oikeuksia

- Työttömillä on työttömyyden aikana oikeus ilmaiseen terveystarkastukseen ja kuntoutukseen, kuten ammatilliseen kuntoutukseen.
- Terveyspalvelujen, kuten hammashoidon maksuihin, voi hakea alennusta tai

- vapautuksen asiakasmaksulakipykälän 11 perusteella.
- Lääkkeisiin voi hakea kohdennettua toimeentulotukea.
- Ihmisellä on oikeus pyytää lääkäritä arvio osatyökyvyttömyydestä.